

หลักสูตรการทำหมอนสมุนไพร
จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพ ความคิดสร้างสรรค์

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม

ความเป็นมา

โดยแนวทางการขับเคลื่อนงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มอบนโยบาย รวมทั้ง ๑๒ ภารกิจ เร่งด่วน ยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ได้แก่ ข้อ ๘. ส่งเสริม สนับสนุนการฝึกอาชีพเพื่อการมีงานทำ “Re-Skill Up-Skill และ ออกใบรับรองความรู้ความสามารถ” และข้อ ๙. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับทุกภาคีเครือข่ายและภาคเอกชนในการฝึกอาชีพและส่งเสริมการตลาด เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์/สินค้า กศน. ขยายช่องทางการจำหน่าย

การทำหมอนสมุนไพร มีเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมประจำชาติไทยคือ มีความละเอียดอ่อนประณีตในการเลือกสรรวัตถุดิบ วิธีการทำที่พิถีพิถัน สีสันสวยงาม รูปลักษณ์ และความโดดเด่นของสมุนไพร ตลอดจนวิธีการตัดเย็บที่ประณีตบรรจง การทำหมอนสมุนไพรทำไม่ยากและหาวัตถุดิบได้ง่ายตามท้องถิ่นและตลาดทั่วไป การทำหมอนสมุนไพรเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ในการประกอบอาชีพในการทำหมอนสมุนไพรเพื่อการมีงานทำในชุมชน

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริงผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายสถานประกอบการเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน
๓. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ
๔. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ ๕ ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์

จุดหมาย

๑. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
๒. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม
๓. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
๔. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนทั่วไป

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๑๐ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๓๐ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ

๑.๑ ความสำคัญและประโยชน์ของการทำหมอนสมุนไพร

๑.๒ การประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร

๑.๒.๑ ความต้องการของตลาด

๑.๒.๒ การใช้แรงงาน

๑.๒.๓ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์

๑.๒.๔ การเลือกทำเลที่ตั้ง

๑.๒.๕ ทุน

๑.๒.๖ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพตามศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

๑.๓ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำหมอนสมุนไพร

๑.๓.๑ ความรู้ ความเข้าใจในการนำสมุนไพรชนิดต่าง ๆ มาใช้

๑.๓.๒ ความรู้เรื่องการออกแบบหมอนรูปแบบต่างๆ

๑.๓.๓ ความรู้เรื่องการจัดองค์ประกอบ

๑.๓.๔ ความพร้อมในการประกอบ อาชีพ เช่น แหล่งเงินทุน แรงงาน

๑.๔ ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ และวิธีใช้

๑.๕ ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์

๒. ทักษะการประกอบอาชีพ

๒.๑ การออกแบบ

๒.๒ การเขียนแบบ

๒.๓ ความรู้ในการเลือกใช้วัสดุในการทำหมอนสมุนไพร

๑) การคัดเลือกวัสดุ และการเลือกผ้าให้เหมาะสมกับงาน

๒) การวางแบบผ้า

๓) การการตัดผ้าให้ได้ตามแบบ

๔) การตกแต่งและเก็บรายละเอียดของงาน

๒.๔ การประกอบหมอนสมุนไพร

๒.๕ ความรู้เรื่องการตลาด

๒.๖ การรักษาคุณภาพและมาตรฐานของงาน

๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ

๓.๑ การคำนวณต้นทุนวัสดุและอุปกรณ์ในการทำ

๓.๒ การประชาสัมพันธ์ และการหาลูกค้า การหาตลาด

๓.๓ การควบคุมมาตรฐานของการบริการ

๓.๔ การลดต้นทุน

๓.๕ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์

๓.๖ การรักษามาตรฐานและคุณภาพของงาน

๔. โครงการประกอบอาชีพ

๔.๑ ความสำคัญของโครงการ

๔.๒ ประโยชน์ของโครงการ

๔.๓ องค์ประกอบของโครงการ

๔.๔ การเขียนโครงการ

๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
- การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- การฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อจริง และสื่อบุคคลในชุมชน

๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้

๒. สื่อออนไลน์ คลิปวิดีโอ

๓. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/แหล่งเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและหลังเรียน

๒. การประเมินผลงานก่อนเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานาระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธราช ๒๕๕๑ สาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำหมอนสมุนไพร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร	๑.๑ บอกความสำคัญการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร ๑.๓ บอกและหาแหล่งเรียนรู้ ๑.๔ บอกทิศทางการประกอบอาชีพ	๑.๑ ความสำคัญและประโยชน์ของการทำหมอนสมุนไพร ๑.๒ การประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร ๑.๒.๑ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๒ การใช้แรงงาน ๑.๒.๓ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ๑.๒.๔ การเลือกทำเลที่ตั้ง ๑.๒.๕ ทุน ๑.๒.๖ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพตามศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ ๑.๓ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำหมอนสมุนไพร ๑.๓.๑ ความรู้ ความเข้าใจและงานป้อนรูปแบบ ต่าง ๆ ๑.๓.๒ ความรู้เรื่องป้อนชนิดต่างๆ	๑.๑ ผู้เรียน ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ ผู้เรียน วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ ๑.๓ ผู้เรียน ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก ๑.๔ ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร ที่เหมาะสมกับตนเอง	๒	๓

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		<p>๑.๓.๓ ความรู้เรื่องการจัดองค์ประกอบ</p> <p>๑.๓.๔ ความพร้อมในการประกอบอาชีพ เช่น แหล่งเงินทุน แรงงาน</p> <p>๑.๔ ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ และวิธีใช้</p> <p>๑.๕ ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์</p>			
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ การทำหมอนสมุนไพร	<p>๒.๑ สามารถ เตรียมการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๒.๒ สามารถจัดทำ / จัดหาวัสดุการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร</p>	<p>๒.๑ การออกแบบ</p> <p>๒.๒ การเขียนแบบ</p> <p>๒.๓ ความรู้ในการเลือกใช้วัสดุในการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๑) การคัดเลือกวัสดุ และการเลือกผ้าให้เหมาะสมกับงาน</p> <p>๒) การวางแบบผ้า</p> <p>๓) การการตัดผ้าให้ได้ตามแบบ</p> <p>๔) การตกแต่งและเก็บรายละเอียดของงาน</p> <p>๒.๔ การประกอบผ้ากับรม</p> <p>๒.๕ ความรู้เรื่องการตลาด</p>	<p>๒.๑ ทบทวนความรู้เบื้องต้นในเกี่ยวกับการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๒.๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>๒.๓ จัดทำแผนการเรียนรู้ การฝึกทักษะการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๒.๔ ดำเนินการจัดการเรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพตามหลักสูตร และตามแผนการเรียนรู้</p> <p>๒.๕ ครูและผู้เรียนร่วมกันจัดกระบวนการเรียนรู้</p> <p>๒.๖ จัดบันทึกผลการเรียนรู้</p> <p>๒.๗ ดำเนินการวัดและประเมินผลตามที่หลักสูตรกำหนด</p> <p>๒.๘ ผู้เรียนปฏิบัติจริง</p>	๑	๒๐

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		๒.๖ การรักษาคุณภาพและมาตรฐานของงาน			
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร	<p>๓.๑ สามารถบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๑ สามารถวางแผนการจัดการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๒ สามารถดูแลรักษาการควบคุมคุณภาพการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๓ สามารถลดต้นทุน</p> <p>๓.๑.๔ สามารถทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายได้</p> <p>๓.๒ สามารถจัดการตลาดได้</p> <p>๓.๒.๑ สามารถทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการ / คู่แข่งได้</p> <p>๓.๒.๒ สามารถโฆษณาประชาสัมพันธ์</p> <p>๓.๒.๓ สามารถส่งเสริมการขายและการบริการได้</p> <p>๓.๓ สามารถจัดการความเสี่ยงได้</p>	<p>๓.๑ การคำนวณต้นทุนวัสดุและอุปกรณ์ในการทำ</p> <p>๓.๒ การประชาสัมพันธ์ และการหาลูกค้า การหาตลาด</p> <p>๓.๓ การควบคุมมาตรฐานของการบริการ</p> <p>๓.๔ การลดต้นทุน</p> <p>๓.๕ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์</p> <p>๓.๖ การรักษามาตรฐานและคุณภาพของงาน</p>	<p>๓.๑ การบริหารจัดการการผลิต จัดให้ผู้เรียน</p> <p>๓.๑.๑ สํารวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ และการใช้ประโยชน์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและทุนต่างๆ</p> <p>๓.๑.๒ ศึกษาการลดต้นทุนในการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๓ ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๒ การบริหารจัดการการตลาด จัดให้ผู้เรียนศึกษา</p> <p>๓.๒.๑ ข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาด</p> <p>๓.๒.๒ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และแผนการจัดการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๓.๒.๓ ดำเนินการตามกระบวนการจัดการการตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย จำหน่ายสินค้า ฯลฯ</p> <p>๓.๓ การจัดการความเสี่ยง จัดให้ผู้เรียนศึกษา</p> <p>๓.๓.๑ ให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเรื่องการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๓.๒ ฝึกการวิเคราะห์การจัดการความเสี่ยงพร้อม</p>	๔	๔

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	<p>๓.๓.๑ สามารถวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๑) ค่าใช้จ่าย</p> <p>๒) การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์</p> <p>๓.๓.๒ สามารถแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร ได้</p>		<p>การวางแผนการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๔ การวางแผนการดำเนินงาน</p> <p>๓.๔.๑ ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวางแผนการดำเนินงานในแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)</p> <p>๓.๔.๒ ฝึกปฏิบัติการทำแผนการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร ตามแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)</p>		
๔. โครงสร้างการประกอบอาชีพการทำหมอนสมุนไพร	<p>๔.๑ บอก ความสำคัญของโครงการอาชีพการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๔.๒ บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๔.๓ บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๔.๔บอกการเขียนโครงการอาชีพการทำหมอนสมุนไพร</p> <p>๔.๕ บอกการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพการทำหมอนสมุนไพร</p>	<p>๔.๑ ความสำคัญของโครงการ</p> <p>๔.๒ ประโยชน์ของโครงการ</p> <p>๔.๓ องค์ประกอบของโครงการ</p> <p>๔.๔ การเขียนโครงการ</p> <p>๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการ</p>	<p>๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>๔.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่องตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง</p> <p>๔.๓ จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>๔.๔ กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความ</p>	๓	๓

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			<p>เหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p> <p>๔.๕ จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง</p> <p>๔.๖ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป</p>		

